

Badderen tussen het groen

Jaarlijkse Zwemvijver van het Jaar-verkiezing zet natuurlijk zwemmen in de spotlight

Een vakjury selecteerde begin dit jaar inzendingen voor de wedstrijd Zwemvijver van het Jaar, waarvan de uitreiking op 24 februari plaatsvond tijdens Tuinidee. In de categorie 'Particuliere natuurlijke zwembaden' en in de categorie 'Particuliere zwemvijvers' werden elk twee inzendingen genomineerd. Stad + Blauw laat ze hun pronkstuk nog eens presenteren en vertelt over de winnaar.

Auteur: Kelly Kuenen

7 min. leestijd

ACTUEEL

LILYPOND

categorie Particuliere zwembijvers

Lilypond uit Wageningen was dit jaar genomineerd in beide categorieën. Sander Voortman, die samen met Vincent van den Briel het bedrijf runt, vertelt over de projecten.

De wens van de opdrachtgevers was, niet verrassend, een 'heel natuurlijk' zwembad. Sander Voortman: 'Het is een ecologische zwembijver met rondingen en diverse aanplant in moeraszoden en in borders. Ook bijzonder is de beekloop met keien en watervalletjes, waarvoor werd gekozen omdat de opdrachtgevers forellen in de vijver wilden houden.'

Focus op natuur

Bijzonder aan het project is ook de enorme focus op de natuurbeleving. 'Bij een zwembeleving leg je de nadruk op een strakke look. Hier gaat het echter

om een heel ander uitgangspunt: een natuurlijk ecologisch geheel.' Leuk detail: er werd zelfs een stok neergezet waarop een ijsvogel kan zitten – en die wordt daadwerkelijk gebruikt.

Als de klant vraagt om naast de vijver een hele tuin te verzorgen, neemt Lilypond een hovenier in de arm, maar de directe omgeving van de vijver verzorgt het bedrijf zelf. 'Sinds 2005 hebben we nog nooit een zwembijver aangelegd die zó divers is, zowel de vijver zelf als de directe omgeving', aldus Voortman. 'We hebben nog nooit zoveel verschillende soorten planten aangeplant. De klant vroeg ook om soorten die we nog nooit eerder hadden gebruikt, zoals orchideeën. Dat pakte geweldig uit.' In en rond de vijver zijn drie plantzones te onderscheiden: een zone die fungeert als plantfilter, een zone met moerasplanten en een leliezone, die dient als zuurstofzone.

AND THE WINNER IS...

De uitreiking van de prijs voor de Zwembijver van het Jaar vond plaats op zaterdag 24 februari op de consumentenbeurs Tuinidee. Daar ging Lilypond er met de titel vandoor in beide categorieën. Over de particuliere zwembijver zei de jury: 'Deze prachtige natuurlijke ecologische zwembijver is een voorbeeld van een mooi en goed doordacht ontwerp en een prachtige uitvoering met inheemse materialen, die alle ruimte geeft aan het welbevinden van mens, dier en plant.

Grenzend aan een natuurlandschap is deze tuin met vijver een logisch verlengstuk, dat geheel in de natuurlijke stijl is aangelegd. De vijver en de inheemse beplanting zijn volledig geïntegreerd en zijn een lust voor het oog. Deze zwembijver kan elke particulier die een eigen zwemplek overweegt, ervan overtuigen dat een goed ontworpen en vakkundig aangelegde natuurlijke zwembijver elke dag voor een totaalbeleving van de tuin zorgt.' Het oordeel over het natuurlijke zwembad: 'Deze mooie inzending laat zien dat een natuurlijk zwembad ook prima past in een vrij compacte stadstuin. Het langwerpige bad is heel mooi in het perceel geïntegreerd en subtiel omsloten door de L-vorm van de groene filterzone. De eenduidige keuzes in materialisatie, beplanting en het mooi en vakkundig uitgevoerde badontwerp dragen bij aan een rustige, eenvoudige natuurbeleving, die meer dan voldoende "groen en blauw" aanvoelt, ondanks de aanwezige verharding. Al met al een heerlijke plek om dagelijks volop te genieten van levend water in een stadshart!'

De jury beoordeelde geanonimiseerde inzendingen op ontwerp, vakmanschap, techniek, waterwaarden en natuurwaarden. De vier genomineerde inzendingen waren stuk voor stuk visitekaartjes voor de branche, aldus de organisatie. De landelijke competitie wordt voor de derde keer in samenwerking met Branchevereniging VHG georganiseerd voor deelnemers van VHG Platform voor Natuurlijk Zwemwater, en is bedoeld om de toegevoegde waarde van particuliere natuurlijke zwembaden en particuliere zwembijvers onder de aandacht te brengen van tuineigenaren.

Sander Voortman van Lilypond (m), samen met Egbert Roozen en genomineerde Jorrit van Ginkel (r).

DE LINGEBRUG HOVENIERS

categorie Particuliere zwembijvers

De Lingebrug Hoveniers uit Ochten is dit jaar voor de vierde keer genomineerd voor de wedstrijd. Eigenaar Teun Spies vertelt over de totstandkoming van het genomineerde project: een particuliere zwembijver met geïntegreerd tuinhuis.

‘De opdrachtgevers van dit project houden van water. De wens was een zwembijver die een centrale rol in de tuin zou moeten krijgen, met instandhouding van het al bestaande tuinhuis en de bestaande wellnessruimte. Ook wilden ze graag een speelruimte voor de kinderen.’

Het ontwerp en de aanleg

‘Een grote plas met water is één ding, maar die moet ook nog zodanig vormgeven worden dat het niet overheersend en ongezeilig wordt. En er moet in gezwommen kunnen worden met een natuurlijke zuivering. Omdat er bij het uitgraven van zo’n vijver natuurlijk heel wat grond vrijkomt, was het idee al snel om met deze grond iets te doen. In plaats van het tuinhuis apart van de zwembijver te houden, is toen bedacht om het te integreren in de vijver.’

De vrijkomende grond is zodanig aangebracht dat het tuinhuis nu verzonken is in het water. ‘De zwembijver kronkelt als het ware om het tuinhuis heen. Vanaf het “vasteland” kan men met een bruggetje het tuinhuis bereiken. Als je daar zit, is het wateroppervlak op ooghoogte, wat een bijzonder uitzicht oplevert. Zo kun je de kinderen voorbij zien zwemmen, en het heeft tevens een verkoe-lend effect.’

Diverse beplanting

‘De rest van de grond is rondom heuvelachtig opgebracht en bedekt met sedum, dat in de zomer prachtig bloeit. De zwembijver is direct aan het terras bij de woning gelegen, zodat ook hier direct zicht is op de vijver en de omringende beplanting. Die bestaat o.a. uit *Hydrangea paniculata* ‘Limelight’, *Hibiscus syriacus* ‘Woodbridge’, *Cornus kousa* ‘Milky Way’, *Acer palmata* ‘Cornet’, *Ceratostigma plumbaginoides*, *Astilboides tabularis*, *Hedera colchica* ‘Arborescens’ en enkele siergrassen. ‘Heuveltjes zorgen voor hoogteverschillen in de tuin, waardoor het zicht spannender is, zonder het

weidse gevoel teniet te doen. De wellnessruimte is te bereiken vanaf het centrale terras via een pad grenzend aan de vijver, met aan de andere zijde bamboebeplanting. Voor de sauna is een terras dat direct aan de zwembijver ligt. Hier kan men via een trap het water betreden; heerlijk om in af te koelen. De zwembijver wordt gezuiverd door middel van een helofytenfilter (natuurlijk filter op basis van helofytenbeplanting, red.). De planten zijn gescheiden van het zwembijwater en deze scheiding wordt gemarkeerd door stapstenen. De stapstenen leiden naar het tuinhuis. Achter de zwembijver en de heuveltjes is de speelruimte.’

Verzonken tuinhuis

‘Het meest bijzondere aan dit ontwerp is het verzonken tuinhuis. Verder zien wij ook niet vaak dat de vijver zo’n centrale plaats mag innemen in de tuin. De rest van de tuin is ondergeschikt aan de vijver, en de beplanting is bedoeld om het water op sfeervolle wijze te highlighten.’

Het vermelden waard is dat er bijzondere aandacht is besteed aan de wens om weinig onderhoud te hoeven uitvoeren. ‘Geen enkele tuin is onderhoudsvrij. Toch hebben wij hier ons best gedaan om hem onderhoudsvriendelijk te maken, naar de wens van de opdrachtgevers. Daarom is er boom-schors aangebracht onder de vaste beplanting; het sedum vergt weinig aandacht en ook de zwembijver heeft weinig onderhoud nodig. Het gazon wordt door een robotmaaier onderhouden.’

Teun Spies

KONINKLIJKE GINKEL GROEP

categorie Particuliere natuurlijke zwembaden

In 2017 ging de Koninklijke Ginkel Groep ervan door met zowel de titel Zwembijver van het Jaar als Natuurlijk zwembad van het Jaar. Ook dit jaar werd het bedrijf genomineerd. Projectadviseur Jorrit Zwart vertelt over het genomineerde project.

‘Onze klant had het huis een jaar vóór ons eerste contact gekocht. Ze had inmiddels een goed beeld van wat ze wilde: een natuurzwembad in de eigen tuin. Het huis is gebouwd rond 1900 en de tuin was destijds aangelegd onder architectuur. Daarvan is nu nog een rotstuin en een rozentuin over. Die hebben we in overleg met de klant meegenomen bij de mogelijkheden voor de aanleg van een natuurzwembad. We hebben extra aandacht besteed aan de juiste inpassing van het natuurzwembad. Daaruit kwam de opdracht voort voor de aanleg een natuurzwembad, maar ook van een grote plantenborder en terrassen.’

Hoewel de klant in eerste instantie dacht aan een natuurzwembad in de breedte, werd het zwembad uiteindelijk in de lengte van de tuin geplaatst. ‘Zo wordt de diepte benadrukt en kun je mooi over het water kijken vanaf het terras bij de woning, dat 2,50 m hoger ligt’, legt Zwart uit. ‘Het plantenfilter ligt ook in de lengte, waarmee een overgang gecreëerd wordt naar de plantenborder erachter. Voor het plantenfilter zijn vier soorten gekozen. Zo staat er iris en watermunt. Mooie planten, die qua geur en kleur onderscheidend zijn en ook nog voor helder water zorgen! Het ontwerp van het zwembad is klassiek van vorm. Zo is er gekozen voor een Romaanse, halfronde trap op de kop. Dit oogt in de meeste tuinen wat kitscherig, maar

met de rijke historie van deze woning en tuin en is het in dit geval passend, in onze optiek.' De klant had ook wensen omtrent het gebruik, specifiek voor de zwemwatertemperatuur en de veiligheid. 'Onze klant heeft kleinkinderen, die ze graag veiligheid wil bieden als ze op bezoek komen. Voor de veiligheid is er gekozen om sensoren in het zwemgedeelte te plaatsen, die reageren op een horloge dat de kinderen om hebben tijdens het zwemmen. Blijven ze langer dan bijvoorbeeld vijftien seconden onder één meter diepte, dan gaat er een zoemer af die de klant alarmeert. Er is ook een roldek geplaatst. Dit roldek biedt veiligheid wanneer er kinderen op vallen, zodat ze niet verdrinken. Tevens zitten er solarstrips in, die het water maximaal vijf graden extra verwarmen. Aanvullend is een luchtgekoelde warmtepomp geplaatst om het water te verwarmen in het zwemseizoen, van april tot september.

Jorrit Zwart

LILYPOND

categorie Particuliere natuurlijke zwembaden:

Lilypond werd niet alleen genomineerd in de categorie Particuliere zwembad, maar ook in de categorie Particuliere natuurlijke zwembaden, met een project dat met recht totaal anders kan worden genoemd dan de andere nominatie van het bedrijf.

Plantenfilter

Hoe kwam dit ontwerp tot stand? Is het van tevoren precies duidelijk hoe het eruit gaat zien, of wordt er tussentijds aangepast? 'In een PowerPoint toon ik altijd foto's van soortgelijke projecten', vertelt Voortman. 'De klant krijgt dan een beeld van de betonconstructie, de opbouwfase, een eventueel plantfilter. Hij kan aangeven wat hij wel of niet mooi vindt en opties als een inlooptrap of verlichting kiezen. Zo krijgt hij al een aardig idee van wat hij kan verwachten.'

Dit bad is voorzien van een omgekeerd plantfilter, dat in een L-vorm om het zwembad loopt. 'Dat filter haalt nitraten, ammoniak en fosfaten uit het water en filtert bijvoorbeeld ook berkenzaadjes eruit en stuifmeel dat op het water terechtkomt. Bacteriën leggen er een biofilter op; zo wordt het afgebroken. In de herfst knip je de planten af; zo voer je al deze stoffen af. Tussen de zwemzone en de filter zit een verlaagd muurtje. De zwembadpomp (opgesteld buiten het bad) brengt het water in de zwemzone, waarna het muurtje het plantfilter in loopt. Het schone water wordt vervolgens weer teruggepompt in het bad.' Het filter wordt vaak toegepast door het bedrijf. 'Dit is een ecologisch alternatief, dat gebaseerd is op techniek uit de zwembadwereld, maar uitgevoerd wordt

vanuit een heel andere visie. We zeggen altijd: een zwembad is helder omdat het dood is, een natuurlijk zwembad is helder omdat het leeft.'

Luchtwarmtepomp

Bijzonder aan het zwembad is ook de locatie, midden in het centrum, onder de rook van Utrecht. 'Verder is het voorzien van alle opties: trap, ledverlichting, onderwaterzitrand en een warmtepomp, die het zwembad opwarmt tot 29 graden door gebruik te maken van de warme lucht. Het is een effectieve manier om een zwembad te verwarmen met warmte die toch al in de lucht zit. Bovendien maakt zo'n techniek het mogelijk om in een relatief koud land als Nederland lang te zwemmen. Afgelopen jaar konden de eigenaren van dit bad nog tot eind oktober zwemmen.'

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-7497